

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 03

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se přestala užívat?

- a) být v tom až po uši
- b) neustoupit ani o píd'
- c) mít něčeho po krk
- d) nesahat někomu ani po paty
- e) zabořit se až po pás

02. Jak se nazývá malý ozdobný lístek vlepovaný do knih, který většinou obsahuje jméno, či monogram majitele knihy a výtvarný motiv?

- a) exlibris
- b) patitul
- c) incipit
- d) tiráž
- e) frontispis

03. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Označují se jako falešní přátelé. Najděte význam slovenského slova *pivnica*.

- a) půda
- b) hotel
- c) sklep
- d) obchod
- e) hostel

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) rock
- b) peka (reka)
- c) rzeka
- d) rieka
- e) rijeka

05. Slovo *kopa* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. Do jedné z následujících konstrukcí se ovšem výraz *kopa* NEHODÍ. Najděte ji.

- a) mít kopy dětí
- b) dvě kopy vajec
- c) mít kopy výmluv
- d) chlap jako kopa
- e) deset kop míšeňských

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Tyto myšlenky do značné míry inspirovaly empirické výzkumy v oblasti.
- b) Terapie rozvinuté kognitivnosti je obtížná a dlouhodobá, vyžaduje komplexní spolupráci odborníků několika odvětví.
- c) Zároveň může docházet k tomu, že pacient nedovede porozumět složitějším větám.
- d) Jde o monografii zaměřenou na empirický výzkum, která nenechává stranou ani diskusi o naléhavých teoretických otázkách.
- e) Tempo řeči je v případě breptavosti tak rychlé, že se řeč stává až nesrozumitelnou.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) vášnivý demonstrant
- b) bohatý aristokrat
- c) movitý podnikatel
- d) známý politik
- e) vysoký čahoun

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) umíněnc – hnidopich
- b) pedant – kverulant
- c) zabeďněnc – umíněnc
- d) hnidopich – pedant
- e) kverulant – spekulant

09. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Pod nekalou soutěž spadá mimo jiné klamavá reklama.

O jakého tvora se jedná?

- a) o rybu
- b) o hmyz
- c) o savce
- d) o hada
- e) o ptáka

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Na parketě viděli tančit ... manželky.

- a) vaše
- b) jejích
- c) své
- d) svoje
- e) naše

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Moje milá, to přece není žádná ostuda, když si řeknete o pomoc.
- b) Mohl bys, prosím tě, už být konečně zticha?
- c) Ta káva, kterou pijete, je z Brazílie.
- d) Před nedávnem, jsem ztratil svůj nový telefon.
- e) Až dorazíš, napišeš mi?

12. Co znamená výraz *marginalizace*?

- a) zvýšení daní
- b) přijetí zákona
- c) svatořečení
- d) odpuštění dluhů jedince
- e) odsouvání na okraj

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *dezorganizovaný*.

- a) formální
- b) jednoduchý
- c) nestrukturovaný
- d) volný
- e) uspořádaný

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Lojza na nic nečekal a vzal kramle.*

- a) zalhal
- b) řekl pravdu
- c) něco odcizil
- d) utekl
- e) zakoktal se

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo školství, které mělo 20 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 20 % znovu navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 20 000
- b) 22 000
- c) 22 400
- d) 19 200
- e) 20 600

16. Příjímacích zkoušek se zúčastnilo 2710 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli lepší výsledek než uchazeč Kvído, je 2krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek horší než Kvído. Kolikátý Kvído skončil, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Kvído?

- a) 1355.
- b) 1806.
- c) 1356.
- d) 904.
- e) 1807.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty -1, -2, 3, 4, -5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 3
- b) 4
- c) 6
- d) 8
- e) 10

18. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 63 \times 70) / (18 \times 20 \times 42)$$

- a) 2 / 3
- b) 2 / 5
- c) 5 / 2
- d) 2 / 7
- e) 7 / 2

19. Pro kolik čísel od 1 do 100 platí, že jejich ciferný součet je 7? (Ciferný součet je součet všech číslic, kterými je číslo zapsáno. Např. ciferný součet čísla 55 je 5 + 5, tedy 10.)

- a) 7
- b) 8
- c) 9
- d) 10
- e) 11

20. Když od čísla X odečtu 10 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 32, dostanu převrácenou hodnotu čísla 2. Které z níže uvedených čísel je X ?

- a) 11
- b) 12
- c) 13
- d) 14
- e) 15

21. Máme dva výroky:

- a) „Yvona není farmaceutka a Xenie je dentistka.“
- b) „Jestliže Žofie není stomatoložka, tak Yvona je farmaceutka.“

Jsou-li uvedené výroky pravdivé, pak je právě jeden z následujících výroků nepravdivý. Určete nepravdivý výrok.

- a) Xenie není dentistka a Žofie není stomatoložka.
- b) Jestliže Yvona není farmaceutka, pak Žofie je stomatoložka.
- c) Jestliže Yvona je farmaceutka, tak Xenie není dentistka.
- d) Yvona není farmaceutka nebo Žofie není stomatoložka.
- e) Jestliže Xenie není dentistka, tak Yvona je farmaceutka.

22. „Žádná dcera není matka. Některé ženy jsou dcery.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některé matky nejsou ženy.
- b) Některá matka je žena.
- c) Některé ženy nejsou matky.
- d) Každá žena je matka.
- e) Žádná žena není matka.

23. „Všechny zápory jsou jevy. Některé věci jsou zápory.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některé věci jsou jevy.
- b) Některé jevy nejsou věci.
- c) Každá věc je jev.
- d) Žádná věc není jev.
- e) Některé věci nejsou jevy.

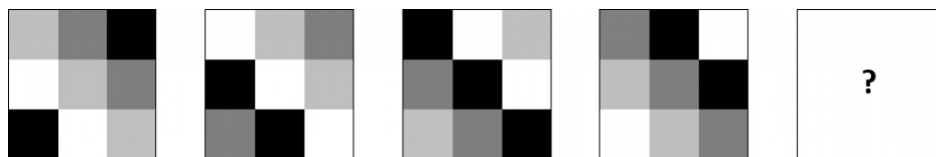
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

1↓ 1← 3↑ 4→ 3↓ 2→ 2↓ 5← 2↑ 3←

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 1↓ 3←
- b) 3↑ 1→
- c) 1↑ 3→
- d) 2↓ 2←
- e) 1↑ 2→

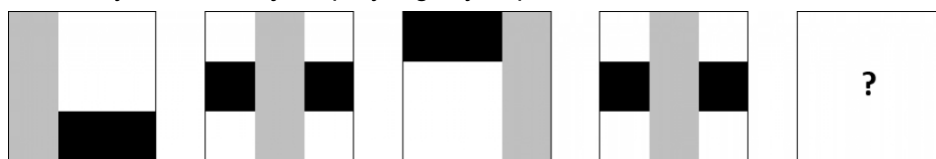
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

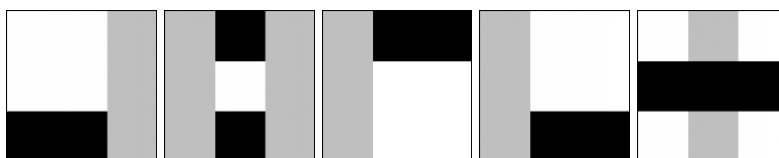
a)   b)   c)   d)   e)

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

a)   b)   c)   d)   e)

Kritické myšlení

27. „Z výsledků výzkumu na 1000 pacientech oddělení závislostí vyplynulo, že 75 % dotázaných má alespoň jednoho rodiče, který v minulosti byl, či ještě je závislý na hraní hazardních her.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- a) Většina dětí rodičů závislých na hraní hazardních her se v budoucnu také stane závislými na hazardních hrách.
- b) Jen čtvrtina pacientů oddělení závislostí pochází z úplných rodin.
- c) Riziko stát se závislým, pokud se v rodině vyskytuje závislost na hazardních hrách, je 75 %.
- d) Rodiče některých pacientů oddělení závislostí nikdy nebyli závislí na hraní hazardních her.
- e) Výzkum přinesl důkazy o genetické podmíněnosti závislostí, neboť se v rodině „dělí“ se 75% pravděpodobností.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- a) V Olomouckém kraji byly vyneseny spravedlivější rozsudky než v Praze.
- b) Axiom je výchozí tvrzení, které se přijímá a bez důkazů považuje za pravdivé.
- c) Nejvhodnější metodou pro zjišťování přítomnosti astrálních bytostí je sledování elektrostatických výbojů.
- d) Hladina alkoholu v krvi bude ovlivňovat rychlost reakce.
- e) Studenti matematiky dosahují vyššího skóre v testu logického myšlení než studenti biologie.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Neházej flintu do žita.*

- a) Těžko na cvičišti, lehký na bojišti.
- b) Není růže bez trní.
- c) Naděje umírá poslední.
- d) Ráno moudřejší večera.
- e) Nesklízej, cos nezasel.

30. Která z následujících charakteristik nejlépe vystihuje *fake news*?

- a) Jsou prezentovány v jednostranném stylu a záměrně vzbuzují negativní emoce.
- b) Obsahují pouze zjevné lži, dezinformace a chyby.
- c) Šíří se na nelegálních webových stránkách a pochybných sociálních sítích.
- d) Působí na chudé lidi s nižším vzděláním.
- e) Jsou založeny na důvěryhodných zdrojích, které jen opačně vykládají.

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

Londýnskými ulicemi se potloukal podivínský zloděj a vandal, který patrně natolik nenáviděl Napoleona I., že kradl a rozbíjel odlitky jeho busty – celkem jich zničil pět. Přesto evidentně nebyl zcela šílený, protože busty dokázal vypátrat a šikovně se jich zmocnit. Detektiv zjistil od výrobce, řemeslné dílny Gelder & Co, že všechny rozbité busty pocházely z jediné série o 6 odlitcích. Po delším pátrání a dalších peripetiích sehnal detektiv poslední ze šestice bust. Další šetření odhalilo pachatele i jeho motiv, detektivovy zápisky se ovšem pomíchaly.

- A) V ní právě schlo šest sádrových odlitků Napoleona.
- B) Od zloděje ji posléze násilím získal řemeslník Beppo, zaměstnanec firmy Gelder & Co.
- C) Po návratu z vězení se snažil perlu vypátrat.
- D) Policie se mu ale dostala na stopu a blížila se do dílny.
- E) Ta se před rokem ztratila urozenému majiteli v hotelu.
- F) Beppo ukryl perlu do jednoho z nich chvíli před tím, než ho zatkli.
- G) Po rozbití busty v ní detektiv objevil cennou černou perlu.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) G – E – B – D – A – F – C
- b) D – A – G – E – C – B – F
- c) G – E – F – B – D – A – C
- d) B – C – D – A – G – E – F
- e) E – G – C – B – D – A – F

32. Co vedlo pachatele k ničení soch Napoleona? Vyberte tvrzení, které je nejvíce v souladu s výše uvedenými skutečnostmi.

- a) Beppo se chtěl pomstít svému bývalému zaměstnavateli za to, že ho neukryl před policií.
- b) Beppo rozbíjel sochy Napoleona, aby zahladil stopy násilného činu.
- c) Beppo tušil, že jiný zloděj ukryl do jedné ze soch Napoleona černou perlu.
- d) Řemeslník Beppo si po propuštění vybíjel na sochách zlost, že byl v dílně zatčen.
- e) Beppo si vybral jednu ze šestice soch jako úkryt pro kradený klenot.

Společné zadání otázek 33 a 34

Geometrická optika pokládá světlo vyzařované ze světelného zdroje za svazek paprsků šířících se prostorem. Světelné paprsky mohou být znázorněny jako přímky a na ně lze aplikovat geometrické zákony. Užitím geometrické optiky jako modelu můžeme popsat chování světla při odrazu a lomu. Uvažujme jednoduchý paprsek, který se šíří přímočaře, dokud se nepotká s jiným optickým prostředím. Bude-li tímto prostředím odrazná plocha, dojde k odrazu paprsku. Úhel, pod kterým dopadá paprsek na plochu, se nazývá úhel dopadu a měříme jej od kolmice spuštěné na odraznou plochu v bodě dopadu světla. Stejně se měří i úhel odrazu. Pravidla odrazu:

- a) úhel odrazu se rovná úhlu dopadu;
- b) dopadající paprsek, kolmice i odražený paprsek leží v jedné rovině.

Dopadne-li světelný paprsek na jiné prostředí, může dojít ke třem jevům:

- 1) část světla může být odražena;
- 2) část světla může být pohlcena (přeměněna na teplo);
- 3) část světla může novým prostředím projít.

V případě dopadu světla na dokonalé zrcadlo je veškeré dopadající světlo odraženo. Takové zrcadlo ale neexistuje, proto dochází vždy ke ztrátám části světelné energie.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Výpočet úhlů v geometrickém prostředí
- b) Konstrukce dokonalých zrcadel v praxi
- c) Principy odrazu světla z hlediska geometrické optiky
- d) Zákony plošné a úhlové fyzikální geometrie
- e) Pojetí světelných paprsků jako přímek a vln

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Při dopadu světelného paprsku na jiné optické prostředí dochází vždy k dokonalému odrazu.
- b) Geometrická optika předpokládá, že světlo je svazkem paprsků.
- c) Pro měření úhlu odrazu z hlediska geometrické optiky uvažujeme, že dopadající i odražený paprsek jsou v jedné rovině.
- d) Kolmici, jejíž pomocí určíme úhel odrazu světla, umístíme na odraznou plochu v bodě dopadu světla.
- e) Při vhodných podmínkách je možné přeměnit část světla na teplo.

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Lotta slyší zařinčení zvonku, mráz ji celou roztřese. Vzbudí muže, vstanou; sluha vzlykaje a koktaje ze sebe vypraví zprávu. Lotta se v mdlobách zhroučí před Albertem. Když doktor přišel k nešťastníkovi, viděl, že mu na zemi už není pomoci: Tep ještě bil, ale údy byly vesměs ochrnuty. Nad pravým okem se střílil do čela; mozek vyhrězl.

- a) Petr a Lucie
- b) Kmotr
- c) Utrpení mladého Werthera
- d) Smrt je mým řemeslem
- e) Nazí a mrtví

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupuje protagonista jménem John Yossarian?

- a) Sophiina volba
- b) Nesnesitelná lehkost bytí
- c) Na západní frontě klid
- d) Hlava XXII
- e) Lolita

37. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Dlouhý, Široký a Krátkozraký.
- b) Vyšetřování ztráty třídní knihy.
- c) Hospoda Na mýtince.
- d) Akt.
- e) Amerika.

38. Kdo je autorem románu *Kdo chytá v žitě*?

- a) Arthur Miller
- b) John Steinbeck
- c) John Kennedy Toole
- d) Jerome David Salinger
- e) Kurt Vonnegut

39. Který z uvedených filmů natočil Juraj Herz?

- a) Babovřesky
- b) Velký flám
- c) Spalovač mrtvol
- d) Tři vejce do skla
- e) Hoří, má panenko

40. Italští umělci Gian Lorenzo Bernini a Michelangelo Merisi, zvaný Caravaggio, jsou významnými představiteli

- a) klasicismu.
- b) baroka.
- c) gotiky.
- d) renesance.
- e) futurismu.

41. Vyberte výraz, který NEOZNAČUJE grafickou techniku.

- a) intarzie
- b) litografie
- c) mědiryt
- d) linoryt
- e) suchá jehla

42. Mezi tzv. *sedm smrtelných hříchů* patří

- a) závist.
- b) mrzutost.
- c) klení.
- d) melancholie.
- e) deprese.

43. Co označuje výraz *black tie*?

- a) slavnostní koktejl
- b) společenské pravidlo doporučující obecně tmavé oblečení
- c) společenské pravidlo doporučující smoking
- d) smuteční druh stolování
- e) smuteční oznámení o úmrtí panovníka

44. Ve které sportovní disciplíně se proslavil Antonín Panenka?

- a) moderní pětiboj
- b) volejbal
- c) basketbal
- d) kopaná
- e) házená

45. Ve které z následujících zemí NENÍ oficiální měnou euro?

- a) Maďarsko
- b) Kypr
- c) Finsko
- d) Řecko
- e) Portugalsko

46. Který bájný dar by se člověku velmi hodil, pokud by ho čekal složitý úkol související s obtížným únikem z těžké, nepřehledné a nebezpečné situace?

- a) Prométheův oheň
- b) Diogenův sud
- c) Ariadnina nit
- d) Damoklův meč
- e) Svatoplukovy pruty

47. Z následujících politiků byl předsedou Senátu Parlamentu České republiky

- a) Petr Pithart.
- b) Josef Lux.
- c) Miloš Zeman.
- d) Václav Klaus.
- e) Václav Havel.

48. Prvním mluvčím *Charty 77* byl filozof

- a) Egon Bondy.
- b) Václav Bělohradský.
- c) Jan Patočka.
- d) Tomáš Halík.
- e) Václav Havel.

49. Kdo v ČR jmenuje soudce?

- a) premiér
- b) prezident ČR
- c) ombudsman
- d) ministr spravedlnosti
- e) děkani právnických fakult

50. Ve kterém roce byla založena *Organizace spojených národů*?

- a) 1918
- b) 1920
- c) 1945
- d) 1948
- e) 1975